C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1332/24 Judecătoria Soroca sediul Central
1-24008717-03-21rji-25092024 Judecător V. Belous

D E C I Z I E
În numele Legii
23 ianuarie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători Ghenadie Liulca, Oxana Mironov

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu și de către condamnatul Ferari Mihail, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 22.08.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Ferari Mihail** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 19 ianuarie 2024 în Judecătoria Soroca, sediul Central a fost înregistrată plângerea condamnatului Ferari Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în condiții inumane și degradante, menționând că s-a aflat în celule supraaglomerate, cu umiditatea ridicată, pe pereți mucegai, miros urât, lumina slabă, fiind insecte parazitare, tratamentul medical de calitate joasă.

Condamnatul Ferari Mihail solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024, s-a admis plângerea condamnatului Ferari Mihail împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Ferari Mihail a fost deţinut în perioada 23.08.2022-06.11.2023, în Penitenciarul nr.11 Bălți în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pe o perioadă de 234 zile în calitate de prevenit și 206 (două sute șase) zile, în calitate de condamnat.

S-a constatat faptul că, Ferari Mihail a fost deţinut în perioada 06.11.2023-11.03.2024, în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pe o perioadă de 126 (una sută douăzeci și șase) zile.

În condițiile art.473^4 alin.(6) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Ferari Mihail, cu 468 (patru sute șaizeci și opt) zile, pentru perioada de 234 (două sute treizeci și patru), în care s-a deţinut în calitatea de prevenit, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Ferari Mihail, cu 42 zile, pentru perioada de 206 (două sute șase) zile rotunjite la 210 zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.11 Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie, și cu 12 (doisprezece) zile, pentru perioada de 120 zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitencirul nr.6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 6 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 13 ani închisoare, stabilit lui Ferari Mihail, prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 14.04.2023, sa redus cu 522 zile.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 31.05.2024 recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024, în privința condamnatului Ferari Mihail, s-a admis ca fiind fondat, cu casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 22.08.2024 a fost admisă plângerea condamnatului Ferari Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

S-a constatat faptul că, Ferari Mihail a fost deținut în perioada 23.08.2022-06.11.2023, în Penitenciarul nr.11 Bălți 440 zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în calitate de prevenit.

S-a constat faptul că, Ferari Mihail a fost deținut în perioadele 06.11.2023-21.05.2024, 04.06.2024-26.07.2024 în Penitenciarul nr.6-Soroca, în total 249 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Ferari Mihail, cu 88 zile, pentru perioada de 440 (cinci sute douăzeci) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11- Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Ferari Mihail, cu 25 zile, pentru perioada de 250 zile (după rotunjirea în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale), în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6-Soroca, cu calcularea a 1 (una) zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive de 13 ani închisoare, stabilit lui Ferari Mihail, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 14.04.2023, s-a redus cu 113 zile.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, solicitând admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea.

În susținerea poziției a indicat, că la examinarea pretențiilor invocate de Ferari Mihail, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituției privind condițiile de detenție din instituția penitenciară în care este deținut Ferari Mihail. Prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condițiile care sunt asigurate lui Ferari Mihail pe parcursul deținerii în instituția respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreținere a acestuia, și nicidecum nu pot fi apreciate condițiile de detenție ca inumane sau degradante.

Indică, că argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanță, la aprecierea condițiilor de detenție ca fiind inumane şi degradante a servit spațiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. Precizează faptul că, potrivit raportului în care se descriu condițiile de detenție în instituția penitenciară în care este deținut Ferari Mihail, au fost prezentate datele cu privire la spațiul de deținere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spațiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor

statuate, iar instanța contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse. Rapoartele (CPT) în urma vizitei din anul 2018 sânt deja învechite și nu corespund realității, dat fiind faptul că s-au efectuat schimbări (reparații curente pentru îmbunătățirea condițiilor).

Menționează, că prin Ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru flecare instituție-Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6 Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut (la moment fiind 589 condamnați). De remarcat că CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană și degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule și, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenției ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Consideră, că la caz, au fost argumentate toate chestiunile cu privire la: asigurarea condițiilor materiale de detenție sub aspectul amenajării şi dotării celulelor de detenție, asigurarea iluminării și ventilării, asigurarea cu obiecte de igienă și menaj, acordarea posibilității aflării în afara celulei în perioada de la deșteptare până la stingere, acordarea asistenței medicale necesare în condiții de confidențialitate și asigurarea condițiilor optime pentru exercitarea tuturor drepturilor prevăzute persoanelor aflate în detenție. Totodată, la examinarea cauzei nu au fost apreciate probele sub forma de planșe fotografice prezentate. Or, prin intermediul acestora se demonstrează direct netemeinicia pretențiilor invocate de Ferari Mihail cu privire la condițiile în care se deține. Materialele fotografice au fost prezentate anume în scopul de a demonstra aflarea numitului în condițiile reale de detenție, prin prezentarea probelor vizibile, în susținerea argumentelor invocate în raport în această privință.

Specifică, că judecătorul de instrucție s-a ghidat exclusiv de alegațiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituțiilor naționale și internaționale în domeniu respectării drepturilor omului.

Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată şi urmează a fi admisă cu emiterea unei soluții în favoarea condamnatului, bazându-se de problema supraaglomerării care a fost identificate în constatările respective şi care au fost trasate în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019) precum, Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

Conclude, că pe perioada detenției, condamnatul Ferari Mihail nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, iar completul de judecată, la evaluarea condițiilor de detenție, urmează să țină cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deținut în condițiile contestate.

Remarcă, că condițiile de detenție asigurate condamnatului Ferari Mihail în Penitenciarul nr.6 Soroca pot fi rezumate, după cum urmează: -în penitenciar, fiind asigurat cu loc de dormit şi obiecte de primă necesitate. încăperea este iluminată natural prin geamuri, de asemenea este iluminată şi artificial; -pe perioada detenției, i-a fost asigurat accesul la apă potabilă şi la blocul sanitar, cantina penitenciarului unde se servește hrană caldă de 3 ori pe zi. Prepararea hranei s-a efectuat conform standardelor stipulate în Ordinul Ministerului Justiției nr.512 din 26.12.2007. De asemenea, s-a asigurat rația alimentară diversificată, fiind distribuite alimente după cum urmează; came de găină, pește congelat, ouă, lapte brânză, unt, margarină şi grăsimi animaliere. Blocul alimentar este format din: încăpere pentru prepararea hranei; încăpere pentru primirea hranei; încăpere pentru spălarea şi dezinfectarea veselei; sală pentru primirea hranei; -fiind în regimul comun de detenție, a beneficiat de posibilitatea de a se deplasa liber pe teritoriul penitenciarului, conform programului zilei; s-a permis accesul la terenuri pentru minifotbal, sala dotată cu masă de tenis, sala de forță și biserică; -conform Hotărârii de Guvern nr.609 din 25.06.2006, lunar, a fost asigurat cu obiecte de toaletă şi menaj, accesorii de pat după necesitate. Totodată se poate de remarcat că, în penitenciar funcționează o baie comună cu cabine de duș, asigurată cu apă caldă, astfel condamnații au acces la baie cel puțin o dată pe săptămână. De asemenea pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu mașini de spălat automate; -pentru asigurarea sănătății colective, permanent se spală şi se dezinfectează rezervoarele de apă de la stația de pompare a penitenciarului și s-au efectuat dezinsecția și deratizarea încăperilor conform graficului şi în baza contractelor încheiate cu agenții specializați; -pe parcursul detenției a beneficiat de asistența medicală necesară, în mod gratuit şi de

medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.

Constată, că condițiile materiale de detenție în care se deține condamnatul Ferari Mihail, sunt satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO. Astfel, condamnatului în Penitenciarul nr.6-Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislația execuțional-penală.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs și de către condamnatul Ferari Mihail care a solicitat, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În susținerea poziției a invocat, că toată aceasta perioadă de timp a fost deţinut în condiţii inumane şi degradante, care grav i-a afectat starea sănătăţii, or, în Penitenciarul nr.11 Bălţi şi Penitenciarul nr.6 Soroca nu se nu se ţine cont de standardul minim de 4 m.p. Celulele unde a fost deţinut erau şi sunt supraaglomerate, blocul sanitar nu este izolat, prezența în celule a insectelor și rozaceelor, mucegai și umezeală, alimentarea de rea calitate.

La fel solicită reducerea pedepsei în baza art.383 alin.(5) CPP, folosind formula de două zile de reducere pentru o zi de arest preventiv.

Totodată la data de 19.11.2024 a depus o cerere prin care a solicitat prezența sa la ședința de judecată prin intermediul teleconferinței.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 23.01.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe la caz n-au fost depuse.

Cu titlu preliminar, asupra solicitării condamnatului Ferari Mihail privind desfășurarea ședinței de examinare a prezentei cauzei din data de 23.01.2025 cu prezența acestuia la examinarea cauzei prin intermediul teleconferinței, Colegiul penal o va respinge ca neîntemeiată din următoarele considerente:

Conform prevederilor alin. (1), (2) și (3) al art. 447 Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces; (2) Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei;* (3) Dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune, printr-o încheiere motivată, stabilirea şedinţei de judecată cu citarea părţilor pentru participare la proces.

La caz, Colegiul penal a constatat, că în susținerea acestei solicitări, recurentul nu a invocat motive temeinice care ar indica la prezența unei deosebite necesități pentru petrecerea ședinței de judecată cu participarea părților. Or, toate motivele dezacordului său cu hotărârea contestată, recurentul le-a reflectat în

cererea de recurs și în recursurile suplimentare faptul dat coroborând cu prevederile alin.(3) art.447 CPP, conform căror: *dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudenţă, precum şi la cererea motivată a părţilor, instanţa de recurs poate dispune, printr-o încheiere motivată, stabilirea şedinţei de judecată cu citarea părţilor pentru participare la proces,* din care rezultă că solicitarea recurentului poate fi admisă de instanță doar la necesitatea acesteia.

Respectiv, solicitarea recurentului cu privire la judecarea recursului în prezența sa, este apreciată ca nefondată, Colegiul neconsiderând necesară participarea acestuia în instanța de recurs.

Verificând temeinicia argumentelor invocate în cererile de recurs în raport cu materialele prezentate și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul declarat de către condamnatului Ferari Mihail urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, iar recursul declarant de directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu urmează a fi admis, din alte motive, în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, casând parțial încheierea contestată, cu pronunțarea în această parte a unei noi soluții.

Conform art.448 alin.(1) CPP, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cazul cu adoptarea unei noi hotărâri.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) CPP, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art.473^2 alin.(3) CPP, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473^2 alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art.473^3 alin.(2) CPP, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 14.04.2023, Ferari Mihail a fost condamnat în baza art.171 alin.(2) lit.b), b^2), 171 alin.(2) lit. b), b^2), 171 alin.(2) lit. b), b^2), 201^1 alin.(2) lit. a), 84 alin.(1) Cod penal la 13 ani închisoare.

Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că condamnatul Ferari Mihail a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr. 6 Soroca.

De asemenea, Colegiul penal relevă și faptul, că instanța de fond ținând cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului Ferari Mihail, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 (una) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție, dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Ferari Mihail în condiții inumane și degradante de la 249 la 250 zile (cu 1 zile pentru Penitenciarul 6 Soroca), calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continuă să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Conform prevederile art.473 alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri

pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Astfel, Colegiul penal conclude, că încheierea contestată nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, în lipsa unei analize a practicii judiciare a instanțelor naționale de judecată în spețe similare, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Pe motivele descrise, Colegiul penal reține necesitatea admiterii recursului directorului adjunct al penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu în aspectul descris, cu pronunțarea unei noi hotărâri și în argumentarea acestei soluții va menționa următoarele.

Potrivit Raportului nr.2/2642 din 26.07.2024 în baza art.473^3 alin.(2) CPP prezent la materialele cauzei, condamnatul Ferari Mihail s-a deținut: 1) în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 23.08.2022-06.11.2023; 2) în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioadele 06.11.2023-21.05.2024 și 04.06.2024 până la 26.07.2024.

Reieșind din faptul că condamnatul Ferari Mihail execută în continuare pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 14.04.2023, prin care a fost condamnat în baza art.171 alin.(2) lit.b), b^2), 171 alin.(2) lit. b), b^2), 171 alin.(2) lit. b), b^2), 201^1 alin.(2) lit. a), 84 alin.(1) Cod penal la 13 ani închisoare și fiind posibilă inoportună aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale urmează a fi implementat în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată, Colegiul penal va reține perioada constatată de deținere a condamnatului în condiții contrare art.3 CEDO în

următoarele perioadă în Penitenciarul nr. 6 Soroca: 06.11.2023-21.05.2024, 04.06.2024-17.07.2024.

În continuare, Colegiul penal reține prevederile art.473^4 alin.(1) CPP, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin.(2) CPP, la evaluarea condițiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul.

Cu referire la condițiile de detenție, în plângerea depusă condamnatul Ferari Mihail a indicat că, a fost deținut în Penitenciarul nr.11-Bălți în condiții inumane și degradante, menționând că s-a aflat în celule supraaglomerate, cu umiditatea ridicată, pe pereți mucegai, miros urât, lumina slabă, fiind insecte parazitare, tratamentul medical de calitate joasă. Solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca, cu reducerea pedepsei.

Totodată, administrația Penitenciarului nr.6 Soroca a dat răspuns privitor la condițiile de detenție a condamnatului Ferari Mihail, întocmind raportul conform art.473^2 alin.(2) CPP.

De asemenea, Colegiul penal reține faptul că potrivit raportului întocmit, condamnatul Ferari Mihail s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca și în perioada de referință și a fost cazat în celule, cu suprafața locuibilă per persoană de 2,2 m^2 – 3,83m^2, nefiind respectată norma spațiului locativ de 4 m^2.

Potrivit raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 la 19.05.2023, membrii CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, și au constatat că, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m2 conform standardelor CPT. Astfel, la caz se constată că condamnatul s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ.

Așadar, Colegiul penal constată că la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul 6 Soroca se va ține cont de faptul că, condamnatul Ferari Mihail s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; lipsa

sistemului de ventilare; iluminarea celulelor insuficientă, inconvenienţele create fiind relativ semnificative.

Ca urmare, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului Ferari Mihail, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporţionalităţii şi echităţii, Colegiul penal consideră necesar oportun şi rezonabil de reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se de la 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

De asemenea, instanţa de recurs la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deţinerii în P-2 Lipcani va ţine cont de faptul că dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul Ferari Mihail pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr.11 Bălţi şi în Penitenciarul nr.6 Soroca au depăşit relativ semnificativ nivelul de suferinţă inerent detenţiei, prin faptul deţinerii unde nu se respectă norma spaţiului locativ, celula populată cu diferite insecte, condiţiile care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO şi suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În acest context se reţine că, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, nu susţine opina că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană şi degradantă a deţinutului atâta timp, cît se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în 22 ateliere, cursuri sau alte activităţi). Examinarea criteriului „spaţiul acordat fiecărui deţinut” prin prisma art. 3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţiei, ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt. Totodată, potrivit raportului anual pe anul 2023, membrii CpPT au menţionat că conform datelor statistice se menţine problema supraaglomerării în P1, P- 9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenţie în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 şi P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuşi persistă dificultăţi în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenţie.

Prin prisma prevederilor legale precitate, având în vedere distincţia normelor procedural penale aplicabile în dependenţă de calitatea deţinutului la momentul deţinerii sale, Colegiul reiterează că, Ferari Mihail s-a aflat în condiţii precare de detenţie o perioadă de 440 zile în Penitenciarul nr.11 Bălţi şi de 249 zile Penitenciarul nr.6 Soroca, în calitate de prevenit şi condamnat.

Astfel, condamnatul Ferari Mihail pentru perioada de 249 zile în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în care el s-a aflat în detenţie în calitate de condamnat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale

condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța consideră necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție și pentru perioada de 440 zile în Penitenciarul nr.11 Bălți rezonabil de calculat cu 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive stabilite lui Ferari Mihail, prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 14.04.2023, cu închisoare pe un termen de 13 ani, urmează a fi redus cu 112 zile (88 zile pentru perioada de 440 zile în care s-a aflat în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție și cu 24 zile pentru perioada de 249 zile în care s-a aflat în Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calcularea de 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenție), iar în privința perioadei rămase de 9 (nouă) zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP care nu poate fi redusă, instanța de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare al pedepsei.

Colegiul penal consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Cât privește dezacordul recurentului-condamnat cu privire la aplicarea formulei de calcul, solicitându-se aplicarea a 2 zile de reducere pentru o zi de arest preventiv, Colegiul penal o consideră irelevantă cazului, indicându-se următoarele în acest sens.

Potrivit alin.(5) art.385 CPP (în redacția Legii nr.163 din 20.07.2017, în vigoare 20.12.2017), în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. Iar, potrivit alin.(5) art.385 CPP (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023), în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiţii precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^2 alin.(2)-(2^5) şi (5), art.473^3 alin.(3) şi art.473^4 alin.(1)-(5^1) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție.

La caz, condamnatul Ferari Mihail a depus plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea

drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, la 19.01.2024, adică ulterior operării modificărilor la alin.(5) art.385 CPP.

Potrivit alin.(1) art.3 CPP, în desfășurarea procesului penal *se aplică legea care este în vigoare în timpul* urmăririi penale sau al *judecării cauzei în instanța judecătorească*, alin.(2) stipulând că Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Ținând cont de normele citate supra, Colegiul penal notează, că sunt lipsite de suport solicitările condamnatului-recurent cu privire la aplicarea formulei anterioare de calcul, invocându-se aplicabilitatea legii mai blânde, or, principiul în cauză acționează în cazul aplicării în timp a legii materiale și nu a legii procesuale, cum este în cazul din speță. Mai mult ca atât, că plângerea condamnatului în acest sens a fost depusă ulterior operării modificărilor stipulate. La caz, potrivit art.3 CPP, se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs reține prezența temeiurilor pentru respingerea recursului condamnatului și admiterea recursului administrației penitenciare din alte motive, casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi soluții, condamnatului Ferari Mihail rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere pentru a fi verificate condițiile de detenție în care se deține în continuare în instituția penitenciară.

În temeiul art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, Colegiul penal-,

D E C I D E :

Recursul declarat de către condamnatul Ferari Mihail, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 22.08.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Ferari Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat.

Recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului 6 Soroca, Dumitru Porcescu, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 22.08.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Ferari Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admite din alte motive, casează încheierea, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează.

Se admite plângerea condamnatului Ferari Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează

drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Ferari Mihail ***** a fost deținut în perioada 23.08.2022-06.11.2023, în Penitenciarul nr.11-Bălți 440 (patru sute patruzeci) zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în calitate de prevenit.

Se constată faptul că, Ferari Mihail ***** a fost deținut în perioadele 06.11.2023-21.05.2024, 04.06.2024-17.07.2024 în Penitenciarul nr.6-Soroca, în total 240 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Ferari Mihail *****, cu 88 (optzeci și opt) zile, pentru perioada de 440 (patru sute patruzeci) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11-Bălți, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

În condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Ferari Mihail *****, cu 24 (douăzeci și patru) zile, pentru perioada de 240 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6-Soroca, cu calcularea a 1 (una) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive de 13 (treisprezece) ani închisoare, stabilit lui Ferari Mihail *****, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 14.04.2023, se reduce cu 112 (una sută doisprezece) zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.